

AANVULLEND VLEERMUISONDERZOEK

KATOENSTRAAT (ONG.)

TE DEURNE

Ecologie

Rapportage aanvullend vleermuisonderzoek

Katoenstraat (ong.) te Deurne

Opdrachtgever	Bots Bouwgroep Energiesstraat 21 5753 RN Deurne
Rapportnummer	5056.004
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	30 september 2021
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	8
	5.1 Vleermuizen.....	8
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	9
7	ALGEMENE BROEDVOGELS EN ZORGPLICHT	10
8	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	11

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Bots Bouwgroep opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Katoenstraat (ong.) te Deurne.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 5056.003, d.d. 3 december 2020). Uit de quickscan Wet natuurbescherming is gebleken dat voor uitvoering van de werkzaamheden een aanvullend onderzoek naar gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis benodigd was.

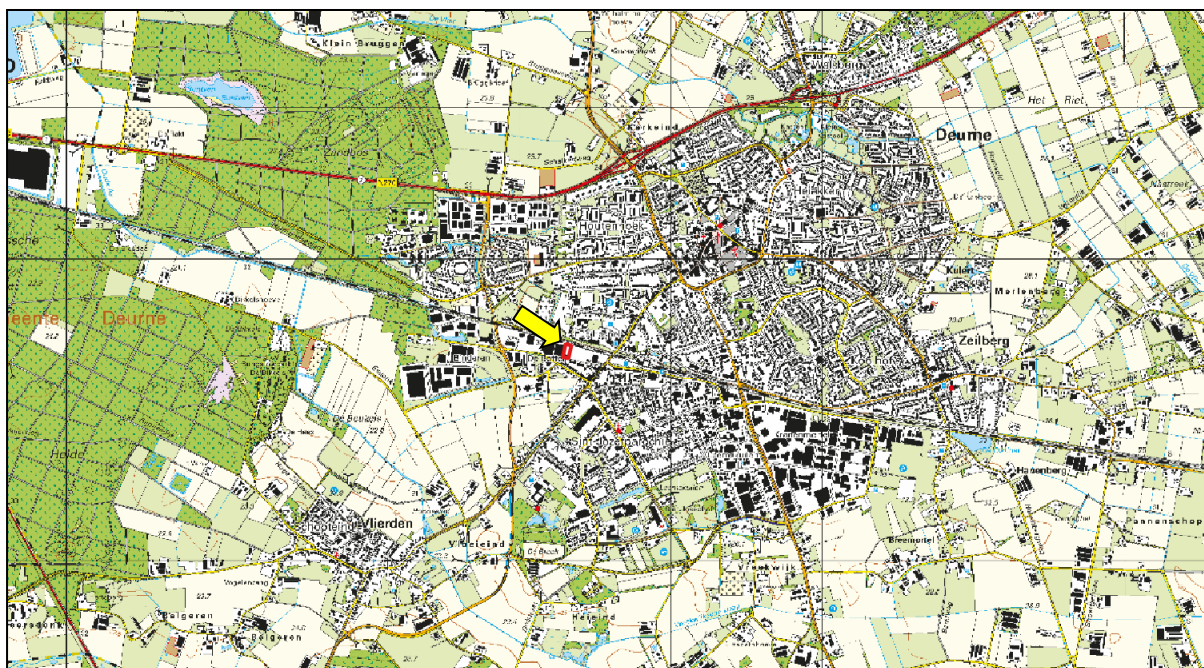
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 3.575 \text{ m}^2$) ligt aan de Katoenstraat 6 te Deurne, in een van de woonkernen van Deurne. De onderzoekslocatie is kadastraal bekend als gemeente Deurne, nummers 1638 en 1639.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 182.310, Y = 385.387. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (gele pijl).

Op de onderzoekslocatie bevindt zich aan de zuidzijde een gebouw met een dakpannen dak. Verder is de locatie deels verhard met klinkers. Het overige deel is braakliggend. Naast het gebouw zijn enkele bomen en struiken aanwezig.

Ten noorden van de onderzoekslocatie is een spoorlijn gesitueerd, ten oosten een braakliggend terrein en een supermarkt, ten zuiden woningen met (sier)tuinen en ten westen een industrieterrein.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek van de quickscan Wet natuurbescherming op 26 november 2020.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omkaderd) en directe omgeving.

Figuur 3. Impressie gebouw op onderzoekslocatie, kijkrichting noordoosten.

Figuur 4. Achterzijde gebouw op onderzoekslocatie, kijkrichting zuidwesten.

Figuur 5. Impressie braakliggend terrein op onderzoekslocatie.

Figuur 6. Pioniervegetatie op onderzoekslocatie, kijkrichting noorden.

Figuur 7. Struwelen op onderzoekslocatie, kijkrichting westen.

Figuur 8. Loods aangrenzend aan planlocatie, kijkrichting westen.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd:

“Op basis van onderhavige quickscan dient voor uitvoering van de plannen duidelijkheid te worden verkregen over de eventuele functie van de onderzoekslocatie voor gebouwbewonende vleermuizen. Een aanvullend onderzoek naar vaste rust- en / of voortplantingsplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger wordt noodzakelijk geacht. Dergelijk onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol 2021.”

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober 2021 in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats en kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger en tevens de functie paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van de onderzoekslocatie voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersen D240x en D200). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het analyseprogramma Batsound.

Weersomstandigheden

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 12 °C. De windsnelheid lag beneden de 4 Bft. en er was geen sprake van neerslag. Tabel I bevat een overzicht van de tijdstippen en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Omstandigheden aanvullend onderzoek vleermuizen

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
26-05-2021	21:30 – 0:15	12 °C	Droog, bewolkt, 3 Bft.
14-06-2021	03:15 – 05:30	12 °C	Droog, lichtbewolkt, 2 Bft.
06-07-2021	21:52 – 00:00	15 °C	Droog, 1 bewolkt, 2 Bft.
02-09-2021	22:00 – 00:00	17 °C	Droog, helder, 1 Bft.
24-09-2021	21:00 – 23:00	14 °C	Droog, helder, 2 Bft.

Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek bestond uit diverse onderzoeken. Zowel de voorjaars- als najaarsrondes zijn door één persoon uitgevoerd. Onderstaande tabel bevat de planning van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel II. Onderzoeksinspanning vleermuisonderzoek

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	
vleermuizen	tijdstip	-			1 x ochtend	2 x avond	-	2 x avond		
	datum				26 mei 2021	14 juni en 6 juli 2021		2 en 24 september 2021		
	functie				zomerverblijf	zomer- en kraamverblijf		paarverblijf		

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn invliegende, uitvliegende, zwermende of aantikkende vleermuizen waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Wel werden tijdens zowel de avond- als paar-rondes en ochtendronde incidenteel foeragerende en passerende individuen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen, maar deze hadden geen binding met de onderzoekslocatie. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de onderzoekslocatie geen functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Verstoring van vleermuizen is op de onderzoekslocatie dan ook niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie geen invliegende, uitvliegende, zwermende of aantikkende vleermuizen waargenomen. Gezien de afstand tot de bebouwing in de omgeving en de aard van de voorgenomen plannen, kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in de omgeving van de voorgenomen ontwikkeling worden uitgesloten.

Foeragerende / passerende vleermuizen

Rondom het gebouw op de onderzoekslocatie werden enkele foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Door de voorgenomen plannen zal echter geen essentieel foerageergebied verloren gaan. In de omgeving is voldoende alternatief aanwezig in de vorm van (weg)bermen, bosschages en (sier)tuinen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Dergelijke potentiële vliegroutes zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie worden daarom geen vliegroutes verstoord. Overtreding ten aanzien van vliegroutes is hierbij niet aan de orde.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Beschermingsregime

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Functie van de onderzoekslocatie voor vleermuizen

Door de voorgenomen werkzaamheden zullen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord. In het pand bevinden zich geen verblijfplaatsen van de onderzochte soorten. Eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in de omliggende bebouwing zullen gezien de onderlinge afstand en de schaal van de werkzaamheden geen hinder ondervinden van de geplande sloop en nieuwbouw op de onderzoekslocatie. Door de voorgenomen werkzaamheden worden geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes aangetast. Om deze redenen kan overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft deze soortgroep worden uitgesloten. Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.

7 ALGEMENE BROEDVOGELS EN ZORGPLICHT

Voor de binnen het projectgebied voorkomende algemene broedvogels geldt dat, indien ingrepen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of worden gestart, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is en blijft de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. In het geval van het ontbreken van een broedgeval binnen en binnen de invloedssfeer van het projectgebied kunnen de werkzaamheden starten voorafgaand en gedurende het broedseizoen.

Op de onderzoekslocatie zijn, met uitzondering van broedvogels, enkel vaste rust- of verblijfplaatsen van "algemene" soorten te verwachten waarvoor een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting geldt. Dit neemt echter niet weg dat er wel aan de zorgplicht moet worden voldaan en zorgvuldig gehandeld moet worden. Dit houdt in dat het noodzakelijk is om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen of dienen zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie in de directe omgeving. Zorgvuldig handelen houdt onder andere in dat er geen 'wezenlijke invloed' is op beschermde soorten en dat schade aan soorten zo veel mogelijk wordt voorkomen. Een ecologische planning voor de uitvoering van werkzaamheden voor soortgroepen waarvoor de zorgplicht geldt is weergegeven in Tabel III.

Tabel III. Ecologische planning voor uitvoeren van werkzaamheden per ingreep/soortgroep.

Ingreep	Soortgroep	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april
verwijderen groen (bomen, struiken en overige vegetatie) en overige werkzaamheden	Broedvogels												
	zoogdieren en amfibieën												
minst ongunstige periode om werkzaamheden uit te voeren													
ongunstigste periode om werkzaamheden uit te voeren (in het kader van de algemene zorgplicht deze periode bij voorkeur ontzien)													
ongunstigste periode om werkzaamheden uit te voeren													

8 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Bots Bouwgroep een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Katoenstraat (ong.) te Deurne.

Op de onderzoekslocatie bevindt zich aan de zuidzijde een gebouw met een dakpannen dak. Verder is de locatie deels verhard met klinkers. Het overige deel is braakliggend. Naast het gebouw zijn enkele bomen en struwen aanwezig.

Voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het bestaande gebouw te slopen en twaalf woningen en parkeergelegenheid op de locatie te realiseren.

Resultaten

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn invliegende, uitvliegende, zwermende of aantikkende vleermuizen waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Wel werden tijdens zowel de avond- als de ochtend- en paarrondes incidenteel foeragerende en passerende individuen waargenomen, maar deze hadden geen binding met de onderzoekslocatie.

Conclusie

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de onderzoekslocatie geen functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Verstoring van vleermuizen is op de projectlocatie dan ook niet aan de orde. Wel dient te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

